

754.

Na osnovu člana 6 stav 8 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja ("Službeni list CG", br. 51/08 i 18/14) Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

**PRAVILNIK
O PROGRAMU SPECIJALISTIČKOG KURSA ZA
SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA***

Član 1

Specijalistički kurs za lica odgovorna za nabavku, promet, smještaj, čuvanje i izdavanje sredstava za zaštitu bilja i za lica koja profesionalno koriste sredstva za zaštitu bilja sprovodi se po programu utvrđenom ovim pravilnikom.

Član 2

Specijalistički kurs za lica odgovorna za nabavku, promet, smještaj, čuvanje i izdavanje sredstava za zaštitu bilja sprovodi se prema programu datom u Prilogu 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Specijalistički kurs za lica koja profesionalno koriste sredstva za zaštitu bilja sprovodi se prema programu datom u Prilogu 2 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 320-1194/15-4

Podgorica, 2. jula 2015. godine

Ministar,
prof. dr **Petar Ivanović, s.r.**

* U ovaj pravilnik prenešen je član 5 Poglavlja 2 Prilog I i II Direktive 2009/128/EC od 21 Oktobra 2009 o uspostavljanju okvira za akcije Zajednice za dostizanje održive upotrebe pesticida

PRILOG 1

PROGRAM SPECIJALISTIČKOG KURSA ZA LICA ODGOVORNA ZA NABAVKU, PROMET, SMJEŠTAJ, ČUVANJE I IZDAVANJE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA

A.1. Sredstva za zaštitu bilja:

A.1.1 Karakteristike sredstva za zaštitu bilja:

- aktivne supstance;
- registracija, klasifikacija odnosno razvrstavanje, pakovanje, označavanje;
- vrsta preparata (npr. kvašljivi prašak, koncentrovana emulzija itd.);
- vrsta sredstva za zaštitu bilja prema načinu djelovanja (npr. fungicid, insekticid),
- etiketa i uputstvo za upotrebu;
- odvojeno uputstvo;
- praktični primjeri: prekršaji i posljedice nepridržavanja;
- uputstvo za upotrebu i doziranje izraženo u mjernim jedinicama, za svaku primjenu u skladu sa rješenjem o registraciji;
- uputstvo za čuvanje sredstva za zaštitu bilja i pakovanja.

A.1.2 Upotreba sredstva za zaštitu bilja u skladu sa registracijom:

- specifični poljoprivredni, zdravstveni i ekološki uslovi pod kojima se sredstvo za zaštitu bilja smije ili ne smije upotrebljavati;
- upozorenja o riziku za ljude, životinje i životnu sredinu, u skladu sa propisanim oznakama;
- preventivne mjere za zaštitu ljudi, životinja i životne sredine u skladu sa propisanim oznakama;
- herbicid, regulator rasta itd.);
- određeni vremenski razmak između svake upotrebe i:
 - sijanja ili sadnje poljoprivrednih kultura koje treba zaštititi;
 - sijanja ili sadnje kasnijih poljoprivrednih kultura;
 - pristupa ljudi ili životinja;
 - žetve ili berbe poljoprivrednih kultura;
 - upotreba ili konzumacije hrane.
- informacije o mogućoj fitotoksičnosti, o osjetljivosti određenih sorti i o bilo kojoj direktnoj ili indirektnoj negativnoj pojavi na bilju ili biljnim proizvodima zajedno sa vremenskim razmacima koji će se pratiti između primjene i sijanja ili sadnje:
 - dotične poljoprivredne kulture; ili
 - sljedeće poljoprivredne kulture.

A.1.3 Toksičnost i opasnost od sredstava za zaštitu bilja - primjeri trovanja:

- nivoi toksičnosti i putevi prodora u organizam;
- podjela toksičnih sredstava za zaštitu bilja;
- opasnost za potrošače hrane i hrane za životinje (nivoi tolerancije, karenca, zabrane i ograničenja);
- opasnost od sredstava za zaštitu bilja za domaće životinje, divljač, ribe, pčele i biljke;
- prva pomoć (simptomi i znaci trovanja i slično);

A.2. Propisi

Upoznavanje sa propisima koji uređuju oblast sredstava za zaštitu bilja:

- Zakon o sredstvima za zaštitu bilja ("Službeni list CG", br. 51/08 i 18/14);
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Službeni list CG", broj 28/11);
- Zakon o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 14/07);
- Lista aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja za 2015. godinu ("Službeni list CG", broj 3/15);

- Pravilnik o označavanju sredstava za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 46/14);
- Pravilnik o pravilima dobre poljoprivredene prakse za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 45/14);
- Pravilnik o načinu vođenja i sadržaju registra sredstava za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 17/14);
- Pravilnik o priznavanju registracije sredstava za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 50/14);
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o upotrebi sredstava za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 24/13);
- Pravilnik o bližim uslovima u pogledu prostora za skladištenje i promet sredstava za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 15/13);
- Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", br. 64/11);
- Zakon o hemikalijama ("Službeni list CG", broj 18/12);
- Pravilnik o klasifikaciji otpada i o postupcima njegove obrade, prerade i odstranjivanja ("Službeni list CG", br. 68/09 i 86/09);
- Pravilnik o kriterijumima i načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalija i određenog proizvoda u klase opasnosti ("Službeni list CG", broj 53/12).

A.3. Upotreba sredstava za zaštitu bilja:

- način upotrebe (prskanje, orošavanje, zamagljivanje, zaprašivanje, unošenje granula u zemljište itd.);
- mogućnosti mješanja sredstava za zaštitu bilja;
- pravljenje rastvora za tretiranje;
- odmjeravanje sredstava za zaštitu bilja;
- određivanje doze i koncentracije za određenu površinu sa računskim vježbama;
- opasnosti i rizici vezani za sredstva za zaštitu bilja.

A.4. Rizici prilikom upotrebe sredstava za zaštitu bilja:

- rizici po zdravlje lica koja ih primjenjuju, okolnog stanovništva, lica koja ulaze u tretirana područja i onih koji manipulišu sredstvima za zaštitu bilja;
- simptomi trovanja uzrokovanog neadekvatnom manipulacijom sredstvima za zaštitu bilja i mjere prve pomoći;
- rizici za neželjene organizme (neželjeno bilje, insekte, divlju floru i faunu, biodiverzitet i životnu sredinu).
- rizici od upotrebe neregistrovanih sredstava za zaštitu bilja;

A.5. Mjere za smanjenje rizika:

- za ljude, neželjene organizme i za životnu sredinu - bezbjedne metode rada pri skladištenju, rukovanju i miješanju sredstava za zaštitu bilja, upravljanje praznom ambalažom, ostalim kontaminiranim materijalima i viškom sredstava za zaštitu bilja (uključujući rastvor iz rezervoara uređaja za tretiranje), bilo u koncentrovanom ili razređenom obliku;
- preporučeni načini smanjenja izloženosti lica koje manipuliše sa sredstvom za zaštitu bilja (lična zaštitna sredstva);
- procjena rizika prema zdravlju ljudi, životinja i životne sredine.

A.6. Upravljanje otpadom (sredstava za zaštitu bilja kao otpad):

- integralno sprečavanje i kontrola zagađenja;
- upotreba sredstava kojima je istekla registracija ili rok upotrebe;
- kategorija opasnog otpada.

PROGRAM SPECIJALISTIČKOG KURSA ZA LICA KOJA PROFESIONALNO KORISTE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA

B.1. Zaštita bilja

- Sredstva za zaštitu bilja:

- a. podjela
- b. toksičnost
- c. upotreba
- d. formulacije
- e. pakovanja
- f. oznake
- g. skladištenje

- Integralna zaštita bilja;

- Organska proizvodnja;

- Praktični proračuni za dozu i koncentraciju

B.2. Dobra poljoprivredna praksa za sredstva za zaštitu bilja

Pravila dobre poljoprivredne prakse utvrđena Pravilnikom o pravilima dobre poljoprivredne prakse za zaštitu bilja ("Službeni list Crne Gore", broj 45/14).

B.3. Rizici prilikom upotrebe sredstava za zaštitu bilja:

- rizici po zdravlje lica koja ih upotrebljavaju, okolnog stanovništva, lica koja ulaze u tretirana područja i onih koji manipulišu sredstvima za zaštitu bilja;

- simptomi trovanja uzrokovanog neadekvatnom manipulacijom sredstvima za zaštitu bilja i mjere prve pomoći;

- rizici za neciljane organizme (neciljano bilje, inskete, divlju floru i faunu, biodiverzitet i životnu sredinu).

- rizici od upotrebe neregistrovanih sredstava za zaštitu bilja.

B.4. Mjere za smanjenje rizika:

- za ljude, neciljane organizme i za životnu sredinu - bezbjedne metode rada pri skladištenju, rukovanju i miješanju sredstava za zaštitu bilja, upravljanje praznom ambalažom, ostalim kontaminiranim materijalima i viškom sredstava za zaštitu bilja (uključujući rastvor iz rezervoara uređaja za tretiranje), bilo u koncentrovanom ili razređenom obliku;

- preporučeni načini smanjenja izloženosti lica koje manipuliše sa sredstvom za zaštitu bilja (lična zaštitna sredstva);

- procjena rizika prema zdravlju ljudi, životinja i životne sredine.

B.5. Skladištenje i rukovanje sasredstvima za zaštitu bilja u skladu sa:

- propisani uslovi za skladištenje;

- rokovi upotrebe;

B.6. Uređaji za upotrebu sredstava za zaštitu bilja:

- korišćenje uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja i njihovo održavanje, načini primjene (prskanje, orošavanje, zamagljivanje, zaprašivanje, unošenje granula u zemljište itd.), kao i ciljevi tehničke provjere uređaja za upotrebu koji se koriste i mogućnosti poboljšanja kvaliteta primjene;

- posebni rizici povezani sa korišćenjem uređaja za ručnu upotrebu sredstava za zaštitu bilja ili leđnih prskalica i odgovarajuće mjere u vezi sa upravljanjem rizicima;

- svi aspekti važni za postizanje visokog nivoa bezbjednosti i zaštite zdravlja ljudi i životne sredine;

B.7. Mjere prve pomoći:

- postupanje u slučaju trovanja ili dospijevanja pesticida u ljudski organizam;

- ukazivanje prve pomoći ugroženoj osobi;
- postupanje u slučaju bilo kakve druge nezgode sa pesticidima (proisipanje, dospjevanje u životnu sredinu itd.).

B.8. Upravljanje otpadom (sredstava za zaštitu bilja kao otpad):

- integralno sprečavanje i kontrola zagađenja;
- postupanje sa sredstvima kojima je istekao rok upotrebe;
- kategorija opasnog otpada.

B.9. Propisi i vođenje propisanih evidencija:

Upoznavanje sa propisima koji uređuju oblast sredstava za zaštitu bilja:

- Zakon o sredstvima za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 51/08 i 18/14);
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Službeni list CG", broj 28/11);
- Zakon o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 14/07);
- Pravilnik o pravilima dobre poljoprivredne prakse za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 45/14);
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o upotrebi sredstava za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 24/13);
- Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", broj 64/11);
- Pravilnik o klasifikaciji otpada i o postupcima njegove obrade, prerade i odstranjivanja ("Službeni list CG", br. 68/09 i 86/09);
- i drugi propisi vezani za oblast sredstava za zaštitu bilja.

B.10. Praktična nastava:

- praktična upotreba i problematika primjene pesticida;
- praktična nastava održava se na atestiranim uređajima i opremi za zaštitu bilja.